

דף סד.

עין משפט א.ב.

יו"ד סימן רצו פעיף א

עין בסעיף הקודם

עין משפט ג.

יו"ד סימן קמט פעיף ה

ה. ישראל ההולך ליריד שמוכרים שם עבודת כוכבים וצרכיה, אסור לישא וליתן עמו, שאנו אומרים: עבודת כוכבים מכר, ודמי עבודת כוכבים ביד ישראל אסור. (אבל מותר לישא וליתן עם עובד כוכבים שהלך שם) (טור).

יו"ד סימן קמח פעיף יא

יא. עכו"ם ההולכים לחגם למרחוק אסור לשאת ולתת איתם בהליכה ר אבל בחזרתם מותר.

עין משפט ד.ה.

יו"ד סימן קלב פעיף ז

ז. ח. ישראל שהיה נושה בעכו"ם מאה והלך העכו"ם ומכר הפסל שלו ויין נסך והביא לו דמיהם הרי זה מותר ש. אבל אם אמר לו קודם שימכור תמתין לי עד שאני אמכור יי"נ או ע"ז שלי ואביא לך אע"פ שהוא סתם יינם ומכר והביא לו הרי זה אסור. משום שהישראל רוצה בקיומם כדי שיפרע לו מהם חובו.

הגה: וי"א דאין איסור זה של רוצה בקיומו אלא דוקא אם אינו יכול ליפרע ממקום אחר, אבל יכול ממקום אחר וכ"ש אם יש לו ערב מותר.

הגה: מיהו בזה"ז שאין העכו"ם מנסכין אין להחמיר בסתם יינם, ובכל ענין

ר. אבל בחזרה מאי דהוה הוה אבל אם היה ישראל שהלך לעבוד ע"ז איתם במחיצתם אסור לשאת עמו בחזרה כיון דאביק ביה גרע אבל בהליכתו מותר דאפשר שהוא יחזור בו אא"כ הוא מומר. ט"ז ס"ק ח'.

ש. רמב"ם שם מברייטא בדף ס"ד. וכתב הט"ז ומה שאמרינן דדמי ע"ז ביד עכו"ם ג"כ אסורין דוקא כשמוכרה לקנות בדמיו צרכי ע"ז שאז נשאר הדמים באיסורן. ט"ז ס"ק א'.

שאמר לו המתן עד שאביא לך מותר.

עין משפט ו.

יו"ד סימן קמו סעיף ד

ה. ד. גר ה' ועכו"ם שירשו אביהם העכו"ם, הגר יכול לומר לאחיו העכו"ם
טול אתה אלילים ואני אטול מעות, אבל אחרי שבאה האליל לרשות
הגר אסור.

דף סד :

עין משפט ב.

יו"ד סימן קמו סעיף ה

ה. ה. העכו"ם מבטל את האליל אפי' שאינו שלו * ואפי' אינו עובד לאותו
אליל ואפי' בעל כורחו ב של בעל האליל, ובלבד שידע בטיב
האלילים, אבל קטן ושוטה שאינם יודעים בטיב האלילים וכן מי שאינו
עובד אלילים כגון גר תושב אינם יכולים לבטלה ג.
הגה: ישמעאלים שאינם עובדי ע"ז אינם יכולים לבטל ד.

עין משפט ג.

יו"ד סימן קמו סעיף ב

ב. ב. גם אלילים של עכו"ם משבאה ליד ישראל וזכה בה שוב אין לה
ביטול עולמית ה.

ת. ממשנה דמאי פ"ו משנה י'. והטעם לפי שירושת הגר מדרבנן וחכמים הקילו בגר שלא
יחזור לקילקולו, כך היא בגמ'. ולפ"ז דוקא גר אבל מי שהמיר אביו וגם בנו עמו ומת
אביו אינו יכול לומר לאחיו המומר טול אתה האליל ואני הכסף.
וכן מי שנשתתף עם העכו"ם בסחורה ובא לידו אליל אינו יכול לומר לעכו"ם טול אתה
האליל, כ"כ הש"ך בס"ק ה'.
א. ממשנה בע"ז דף נ"ב ומברייתא שם בדף ס"ד, וכרב נחמן שם.
ב. הגאון ציין לגמ' ע"ז דף מ"ג ע"א.
ג. דמי שעובדה מבטלה אבל מי שאינו עובדה אינו יכול לבטלה.
ד. עיין בסי' קכ"ד. ובש"ך שם ס"ק י"ב, וכ"כ הב"י בשם הרמב"ם בפ"ח.
ה. מברייתא בע"ז דף ס"ד ע"ב. והטעם גזירה אטו ע"ז של ישראל, ועיין בט"ז ס"ק ג'.

ודוקא באלילים עצמם אבל משמשיהם ו' ונוייהם אם באו ליד ישראל ואח"כ ביטלם העכו"ם מותרים ז'.

עין משפט ד. יו"ד סימן קמו סעיף ה
עיינ לעיל עין משפט ב

עין משפט ה. יו"ד סימן קכד סעיף ב

ב. גר תושב שקיבל עליו ז' מצוות ב"נ ח' וכן גר שמל ולא טבל מגעע אוסר בשתיה.

הגה: כל זמן שלא טבל כראוי ט' נקרא לא טבל.

הגה: יש מקילין אפי' במגע גר תושב י' אבל יין שלו ודאי אסור כ' לכו"ע בשתיה.

עין משפט ו. יו"ד סימן קכח סעיף א

א. עכו"ם שהיה לבדו עם היין ביחידות אפי' ברשותינו אפי' שעה אחת

- ו. טור בשם הרב אליעזר דאין להחמיר בה כע"ז עצמה.
 - ז. והב"ח והש"ך כתבו דאם זכה בהן אף משמשין אין להם ביטול, ולפ"ז נראה דבהרהינו לזמן אצל הישראל ולא פדה אותו אפי' משמשיה אינו יכול לבטלם דכבר זכה בהם, ומ"מ כל זמן שיכול לקחתה וליתן מעות ע"פ דיניהם לא קרינן ביה זכה הישראל בה ויכול א"כ לבטלה ע"י העכו"ם. כ"כ הברכי יוסף.
 - ח. והרשב"א מפרש הטעם משום דהגזירה הראשונה שאסרו סתם יינם בשתיה הוא משום איסור חתנות והרי הגר תושב בכלל איסור חתנות. והב"ח כתב דאפי' לא קיבל עליו אלא שלא לעבוד ע"ז בלבד, מגעו אינו אוסר בהנאה רק משתיה ולא נקט כאן ז' מצוות לומר דאפי' הכי מגעו אוסר בשתיה. ש"ך ס"ק ב'.
 - ט. כ"כ הר"ן בפ' השוכר, והמרדכי בפ' החולץ ביבמות, ולא טבל כראוי הינו על דרך שנתבאר בסי' רס"ח. ש"ך ס"ק ג'.
 - י. דעת הרא"ש, ועיינ בט"ז ס"ק ב'. וא"כ כ"ש בגר שמל ולא טבל וקיבל עליו ז' מצוות ב"נ דיש להקל במגעו אפי' לשתיה. ש"ך ס"ק ד'.
 - כ. עיינ בסי' קכ"ח ובש"ך ס"ק ג' דבזמן הזה בכל ענין מותר בהנאה במקום הפסד, כמו בסי' קכ"ג. ש"ך ס"ק ה'.
- וכתב המהרש"ל דהקראים דינם כגר תושב ומותר מגעם בשתיה, ובנה"כ כתב דאוסרין במגען אפי' אם נשבעו שלא נגעו אינם נאמנים מיהו אינם אוסרים אלא בשתיה ולא בהנאה כגר תושב. ט"ז ס"ק ב'.

אסור בהנאה ^ל. אבל מי שנודע לנו שאינו עובד ע"ז ^מ מותר לייחד יין אצלו ברשותינו לזמן מועט כגון הילוך של כדי מיל או יותר ואפי' בעיר שכולם עכו"ם, ואפי' שהודיע לעכו"ם שהוא מפליג, אבל אין מפקידין אצלו יין בביתו גם לזמן מועט, או אפי' בביתנו לזמן מרובה ואם עבר והפקיד אסור היין בשתיה ^נ.

הגה: עכו"ם שבחוצה לארץ אע"פ שאינם עובדי ע"ז מ"מ אין מייחדים אצלם יין ^ו.

עין משפט ז.ז. יו"ד סימן קכד פעיף ו

ו. כל עכו"ם שאין עובד ע"ז יינו אסור בשתיה ומותר בהנאה ^ז, ומגען ביין שלנו שווה ליינם שאסור בשתיה.

עין משפט ט.ג. או"ח סימן שפה פעיף ג

ג. ישראל מומר לע"ז ^פ או לחלל שבת בפרהסיא ^צ אפי' באיסור דרבנן

^ל. מברייתא בע"ז דף ס"ד, וכדעת רש"י בדף ע' ע"א ד"ה שרי והרא"ש שם ודלא כהראב"ד.

^מ. כגון גר תושב וישמעאלים. כ"כ הרשב"א והרמב"ם, ומכאן דייק הפרישה דמגע גר תושב מותר בשתייה דאל"כ ניחוש למגעו, וכתב עליו הש"ך בס"ק א' דזה תימה שהרי פסק המחבר בסי' קכ"ד סעיף ב' דמגע גר תושב אסור בשתייה אלא הטעם בגר תושב כיון שלא עובד ע"ז לא נגע ולא מנסך מ"מ אם נגע משום הנאתו או לשתות אסור בשתייה ולא בהנאה, וכמו שכתב הרמ"א בסעיף ד'.

^נ. אפי' בעיר שרובה ישראל ומה שלזמן מרובה אסור משום חשש שיחליפנו בינו, וכתב הב"ח דאין מותר בהנאה אלא בידוע שלא נגע אבל בלא"ה אסור גם בהנאה משום שאנו חוששין שמא החליפו בשלו, ושלו ודאי אסור כיון שאינו חושש ממגע עובד ע"ז ממש. ש"ך ס"ק ג'.

^ס. ב"י בשם הרשב"א. וכתב הש"ך בס"ק ד' היינו לכתחילה אבל בדיעבד מותר אפי' בשתיה כשאין חשש שנגעו בזה כדי לשתות ממנו, כמו בסעיף ד' ברמ"א.

^ע. רמב"ם שם ולמדה מגר תושב וכגון הישמעאלים ומשום איסור חתנות אסור בשתיה. ט"ז ס"ק ד'.

^פ. אפי' בצנעה, מ"ב ושער הציון אות ה'.

^צ. שזה עוון חמור כעובד ע"ז שנעשה בזה מומר לכל התורה. ודוקא שרגיל בעוון זה, אבל בחילל בפעם אחת לא נקרא מומר, וי"א אפי' בפעם אחת הוי מומר אם חילל בפני עשרה מישראל והמומר בכלל, או שידוע שיתפרסם ביניהם, ולענין ערוך מקילין כה"ח

אינו מבטל רשותו וצריך שכירות מקומו אבל אם אינו מחלל שבת אלא בצנעה **ק** אפי' באיסור תורה הרי הוא כישראל ומבטל רשותו.

עין משפט כ.מ. או"ח סימן שפ סעיף א

א. אחד מבני החצר ששכח ולא ערב עם האחרים, הוא אוסר עליהם לטלטל, ותקנתם שיבטל להם רשותו **ר**, ויאמר רשותי מבוטלת לכם או קנויה לכם, ואין צריך לקנות בקנין סודר **ש**, ויכול לבטל אף משתחשך.

ואם דר עם ארבעה או חמשה צריך לבטל לכל אחד ואחד **ה** שיאמר לו רשותי מבוטלת לך ולך.
וי"א שדי שיאמר רשותי מבוטלת לכלכם **א**.

ב. אם ביטל רשותו סתם, לא ביטל אלא רשותו שיש לו בחצר **ב**, ע"כ הם מותרים להוציא מבתיהם לחצר, וגם הוא כדינו כאורח בעלמא, אבל אסורין לכלם להוציא מביתו לחצר **ג**, וגם לו אסור **ד**.

וי"א שצריך לנעול ביתו כדי שלא יבא להוציא באיסור **ה**, ולא יפתח את

אות ח', וה"ה בחילל יוה"כ דינו כשבת, שם אות ט'. ודוקא כשעובר לתיאבון, אבל להכעיס אפי' בשאר עבירות ולא בפרהסיא דינו כעכו"ם, מ"ב אות ד'. מפרי מגדים ביו"ד סי' ב'. ומוסר דינו כעכו"ם ואם הוא באקראי אין להחמיר, כה"ח אות י"ב.

ק. ואם מתבייש לעשות דבר זה בפני אדם גדול, גם זה לצנעה יחשב, מ"ב אות ו'.
ר. משנה עירובין ס"ט. ואפי' בשכח אוסר וכ"ש אם הזיד ולא עירב דאוסר עליהם, אבל גם בהזיד מועיל ביטול רשותו, מ"ב אות א'. ואוסר עליהם לטלטל היינו מהבית לחצר אבל בחצר עצמו כלים ששבתו בחצר מותר וגם לחצר השניה שלזה לא צריך ערוב.
ש. והוא רק סילוק רשות בעלמא כדי שלא יאסור עליהם, ומטעם זה מותר לבטל גם משתחשך, מ"ב אות ג'.

ת. ולא אומרים כיון שבטל לאחד מהם דעתו לבטל לכל אחד מבני החצר כדי שלא יאסר עליהם, מ"ב אות ד'.

א. משמע דלדעה ראשונה לא מהני שיאמר לכלכם דאפשר היינו רובכם דרוב ככל, ושוב הנותרים אוסרים על כלם, ט"ז, מ"ב אות ה'.

ב. ולא של הבית.

ג. שהרי לא ביטל להם רשות ביתו.

ד. מביתו לחצר, ואין לומר על ביתו שיש לו דין כאורח בו, שהרי לא ביטל להם אותו.

ה. ובמקום דחק יש לסמוך על המקילין וא"צ נעילת דלת, מ"ב אות י"א.

ביתו אלא כשרוצה לצאת ולבא, ונועל אותו מיד אחר יציאתו או בואו אליו.

עין משפט ל. אור"ח סימן שפב סעיף א

א. הגר עם עכו"ם בחצר אינו אוסר עליו^ו, עד שיהיו שני ישראלים גרים בשני בתים^ז ואוסרים זה על זה^ח אז גם העכו"ם אוסר עליהם^ט. ואינו מועיל שיבטל העכו"ם רשותו^י, אלא צריך שישכרו ממנו^כ.

הגה: ישראל שהשכיר או השאיל ביתו לאינו יהודי אינו אוסר עליו, שלא השאיל או השכיר לו כדי שיאסור עליו^ל. אבל אם הבית של אינו היהודי ושכר אותו הישראל ממנו, והאינו יהודי המשכיר גר עמו בבית^מ, אין שכירות הבית מועילה לענין שכירות הערוך וצריך להשכיר ממנו רשותו של העכו"ם.

הגה: ישראל שהשאיל או השכיר בית לחבירו במקום שגרים גם אינם יהודים, אע"פ שיש לישראל בעה"ב תפיסה גם בבית חבירו^נ ולא צריך ערוך בניהם, אפ"ה אינם חשובים כאחד, וצריך גם שכירות מהעכו"ם.

ו. משנה ערובין ס"א, וכרבי אלעזר בן יעקב שם בגמ' ס"ב. והטעם דמעיקר הדין דירת עכו"ם אינה נחשבת לדירה אלא חכמים גזרו לאסור כדי שלא ידור עמו וילמד ממעשיו, ולא גזרו אלא בדבר ששכיח דהיינו במקום שדרים כמה ישראלים, מ"ב אות א'.
ז. אבל בבית אחד אפי' שיש כמה ישראלים שאוכלים כל אחד בפני עצמו כאחד נחשבים.
ח. לאפוקי אב ובניו שמקבלים פרס ממנו. אפי' כל אחד בבית אחד, אין העכו"ם אוסר עליהם דא"צ ערוך. ואין צריכים לשכור רשותו, מ"ב אות ג'.
ט. עד שישכרו רשותו.

י. משום שרצו חז"ל להרחיק דירת ישראל מדירת עכו"ם, וע"כ החמירו דאינו מועיל בטול עד שישכור ממנו, ומאחר והעכו"ם לא ירצה בקל להשכיר להם הם יתרחקו ממנו כדי שלא יאסור עליהם הטלטול.

כ. ואם מועיל בשאלה, לדעה הראשונה בשו"ע בסעיף י"ב לא מהני, מ"ב אות ו'.
ל. ועוד זה דבר שלא שכיח ולא גזרו בו חז"ל. מהרשב"א, מ"ב אות ז'. וכתב הגאון שצריך שיתנה עם הא"י שיכול לסלקו בכל זמן שהוא ירצה אבל בלי זה הא"י אוסר, מ"ב שם.

מ. בחדר מיוחד וע"י שכירות מהישראל, שבזה לא אמרינן אדעתא שלא יאסור עליו הטלטול השכיר לו השוכר בחזרה למשכיר, מ"ב אות ח'.

נ. כן פירש במ"ב אות י"א דברי השו"ע.